

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Tomáše Rychlého a soudců JUDr. Faisala Husseiniho a Mgr. Radovana Havelce v právní věci žalobce: **X**, proti žalované: **Česká advokátní komora**, se sídlem Národní 118/16, Praha 1, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 30. 4. 2025, č. j. 10 A 29/2025-11,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se zamítá.**
- II. Žádnému z účastníků **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

[1] Žalobou podanou k Městskému soudu v Praze žalobce napadl rozhodnutí žalované ze dne 7. 1. 2025, č. j. 10.04-000112/24-0002, kterým žalovaná rozhodla o neurčení advokáta k poskytnutí právní služby za úplatu. Žalobce požadoval určení advokáta bezplatně k zastoupení v řízení před Evropským soudem pro lidská práva proti usnesení Ústavního soudu ze dne 13. 11. 2024, sp. zn. IV. ÚS 2970/24.

[2] V řízení o žalobě žalobce požádal o osvobození od soudních poplatků. Tuto žádost městský soud v záhlaví označeným usnesením zamítl.

[3] Z nashromážděných podkladů městský soud shledal, že žalobce má příjmy jen ze sociálních dávek a z půjček od rodinného příslušníka a další osoby, vůči nimž má nesplacené dluhy ve výši 500 000 Kč. Městský po konstatování dalších závazků, které žalobce deklaroval, a na druhé straně příjmů, které má mít k dispozici, shrnul, že žalobce má

přínejmenším po dobu několika let příjmy, které očividně nemohou pokrývat jeho každodenní životní potřeby. Žalobce je sice předlužen, to však samo o sobě není důvodem pro osvobození od soudních poplatků. Vše nasvědčuje spíše tomu, že žalobce většinu svých závazků dlouhodobě nesplácí, nemá oficiální zdroj příjmů (vyjma sociálních dávek) a prostředky na živobytí v potřebné výši získává formou nevratných „půjček“ od svých příbuzných. Jestliže si za takové situace žalobce dokáže dlouhodobě opatřovat prostředky na obživu, pak nebylo městskému soudu zřejmé, proč by si nemohl tímto způsobem obstarat také prostředky na zaplacení soudního poplatku za žalobu. V jiných věcech přitom soudní poplatky, popř. jiné náklady řízení, hradil, i když ve snížené výši, ačkoli by na to podle svých vlastních tvrzení neměl mít žádné prostředky. Zároveň žalobce městskému soudu nedoložil úplným a hodnověrným způsobem své majetkové poměry, z jeho tvrzení se naopak jeví, že si je schopen finanční prostředky na zaplacení soudního poplatku opatřit. Proto městský soud žalobcovu žádost o osvobození od soudních poplatků zamítl. Desátý senát městského soudu také poznamenal, že si je vědom, že některé jiné senáty žalobcově žádosti v plném rozsahu, nebo alespoň částečně vyhověly; těmito rozhodnutími však není vázán a svůj odlišný postup v nynější věci odůvodnil.

[4] Usnesení městského soudu napadl žalobce (dále „stěžovatel“) kasační stížností z důvodů které podřadil podle § 103 odst. 1 písm. a), c) a d) s. ř. s.

[5] Stěžovatel v kasační stížnosti, které je přínejmenším částečně nejasně formulovaná, namítá, že městský soud nesprávně dovodil neúplnost a nehodnověrnost tvrzení o jeho majetkových poměrech, ačkoliv se stěžovatel nedopustil žádného opomenutí a vyčíslil své pravidelné výdaje na stravu, ošacení atd.; stejně tak doložil potvrzení o výši příspěvku na živobytí. Městský soud nesprávně vyhodnotil smlouvy o zápůjčce, o kterých stěžovatel hovořil; úvahy městského soudu o vrácení přenechané věci dle smlouvy byly v tomto směru chybné. Dále stěžovatel vytýká městskému soudu, že nezohlednil fakt, že je veden jako uchazeč o zaměstnání v evidenci Úřadu práce, a že byl do 12. 8. 2024 v pracovní neschopnosti, a nemohl si tedy příjmy nijak zvýšit. Stěžovatel také namítá, že městský soud nevycházel z jeho aktuálních majetkových poměrů, ale „z hypotetické možnosti sám přenechat věci zápůjčítelek I. H. a K. K.“. Městský soud se neseznámil či neporozuměl zákonné definici zápůjčky vymezené v § 2390 občanského zákoníku, a pak rozhodl bez znalosti této definice v neprospěch stěžovatele zmatečně, a to trestným činem soudce ve smyslu § 329 odst. 1 písm. c) trestního zákoníku. Zároveň z předložených veřejných listin (potvrzení o dávce hmotné nouze a potvrzení o státní sociální podpoře) bylo zřejmé, že stěžovatelův příjem nestačí k pokrytí jeho životních nákladů, z čehož také logicky vyplývaly pochybnosti o jeho schopnosti hradit soudní poplatky.

[6] Nejvyšší správní soud přezkoumal napadené usnesení městského soudu v rozsahu podané kasační stížnosti (§ 109 odst. 3, věta před středníkem s. ř. s.) a z důvodů v ní uvedených (§ 109 odst. 4, věta před středníkem s. ř. s.). Ve věci rozhodl bez nařízení jednání za podmínek vyplývajících z § 109 odst. 2 věty první s. ř. s.

[7] Stěžovatele v nynějším řízení o kasační stížnosti netíží poplatková povinnost ani povinnost být zastoupen advokátem, neboť podává kasační stížnost proti procesnímu usnesení, kterým se nekončí řízení o žalobě (viz usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 6. 2015, č. j. 1 As 196/2014-19, č. 3271/2015 Sb. NSS).

pokračování

[8] Kasační stížnost **není důvodná**.

[9] Nejvyšší správní soud v nyní posuzované věci vycházel mimo jiné ze svých rozsudků ze dne 20. 3. 2025, č. j. 10 As 35/2025-21, ze dne 26. 3. 2025, č. j. 10 As 36/2025-14, a ze dne 3. 4. 2025, č. j. 1 As 32/2025-16, jimiž v nedávné době rozhodl o kasačních stížnostech téhož stěžovatele ve skutkově podobných věcech. V nynější věci sice byla stěžovatelova žádost o osvobození od soudních poplatků zcela zamítnuta (v odkazovaných rozsudcích se Nejvyšší správní soud zabýval situací, kdy byl stěžovatel od platby soudních poplatků částečně osvobozen), ovšem v případě stěžovatele jde v obdobných řízeních typově vždy o stejnou argumentaci i způsob posouzení. Nejvyšší správní soud proto neshledal žádný důvod odchýlit se od svých dřívějších rozhodnutí.

[10] Odůvodnění usnesení městského soudu je jako celek přezkoumatelné, logické a souladné se zákonem, tj. s výjimečnou povahou institutu osvobození od soudních poplatků. Závěry městského soudu jsou v souladu také s judikaturou zdejšího soudu. K tomu Nejvyšší správní soud dokazuje na svůj rozsudek vydaný v obdobné věci stejného stěžovatele ze dne 24. 4. 2025, č. j. 10 As 52/2025-15, v jehož odstavci [9] uvedl, že „*stěžovatel nesplnil svou povinnost úplně, přesvědčivě a logicky osvědčit okolnosti týkající se jeho majetkových a výdělkových poměrů. Nevysvětlil totiž, z čeho skutečně hrađí své každodenní potřeby vč. stravy a ošacení, zda a jak splácí dluhy, jaké konkrétní dluhy má [...]. Také nelze přehlédnout, že v jiných věcech stěžovatel SOP [pozn.: soudní poplatky] uhradil (byť ve snížené výši), přestože nejprve soudům tvrdil, že nedisponuje žádnými prostředky na úhradu SOP. Za popsané situace je přiléhavý závěr městského soudu, podle něhož stěžovatel neosvědčil, že si nemůže opatřit prostředky na úhradu SOP v této věci*“.

[11] Městský soud stěžovateli nepřiznal osvobození od soudních poplatků především proto, že stěžovatel hodnověrným způsobem nedoložil své majetkové poměry. Nejvyšší správní soud podotýká, že povinnost tvrzení a důkazní břemeno ohledně majetkových, osobních a výdělkových poměrů tíží žadatele o osvobození od soudních poplatků. To stěžovatel v kasační stížnosti zcela pomíjí, jestliže vyčítá městskému soudu nepochopení relevantní právní úpravy a předjímání rozhodnutí třetích osob ohledně zápůjček. Nic z toho městský soud nečinil, pouze v souladu s právní úpravou a judikaturou popisuje nejasnosti a mezery v tvrzeních stěžovatele. Jinak řečeno, stěžovatel nesplnil svou povinnost úplně, přesvědčivě a logicky osvědčit okolnosti týkající se jeho majetkových a výdělkových poměrů. Nevysvětlil totiž, z čeho skutečně hrađí své každodenní potřeby včetně stravy a ošacení, zda a jak splácí dluhy, jaké konkrétní dluhy má, proč ohledně nezaměstnanosti odkazuje na rozsudek Nejvyššího soudu, jehož podstata se jej vůbec netýká atd. Také nelze přehlédnout, že městský soud jasně uvedl, že v jiných věcech stěžovatel soudní poplatek či jiné náklady řízení uhradil (byť ve snížené výši), přestože dříve tvrdil, že nedisponuje žádnými prostředky na úhradu soudního poplatku (odstavec 9 napadeného usnesení). Za popsané situace je přiléhavý závěr městského soudu, podle něhož stěžovatel neosvědčil, že si nemůže opatřit prostředky na úhradu soudního poplatku v této věci. Zejména v odstavci 8 svého usnesení totiž městský soud uvedl, že je mu z jeho úřední činnosti známo, že své potřeby přinejmenším částečně hrađí z peněžních prostředků od paní I. H.

[12] Stěžovatel také nijak konkrétně nepolemizuje s judikaturou, na kterou v této souvislosti odkazoval městský soud, resp. se závěry, které z ní městský soud vyvodil. Jde tak např. o usnesení Nejvyššího soudu ze dne 25. 6. 2014, sp. zn. 30 Cdo 1589/2014, k otázce

nemajetnosti v důsledku absence příjmů z pracovního nebo obdobného poměru v souvislosti se žádostí o osvobození od soudních poplatků a také s tím, že je třeba brát v potaz nejen aktuální majetkové poměry žadatele o osvobození od soudních poplatků, ale také jeho možnosti si potřebné prostředky opatřit (viz odstavec 5 napadeného usnesení, včetně hojných odkazů na judikaturu mj. Ústavního soudu a Nejvyššího správního soudu). Podobné se týká i úvahy městského soudu ohledně toho, že předlužení samo o osobě není důvodem pro osvobození od soudních poplatků (odstavec 9 napadeného usnesení s odkazem na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 4. 2013, č. j. 6 As 12/2013-15). Na okraj Nejvyšší správní soud zmiňuje, že se městský soud zabýval také tím, že je stěžovatel vysokoškolsky vzdělaný, avšak přesto je dlouhodobě bez zaměstnání.

[13] Na základě výše uvedených důvodů dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že nebyly naplněny tvrzené důvody kasační stížnosti. Nejvyšší správní soud ji proto za podmínek vyplývajících z § 110 odst. 1, *in fine*, s. ř. s. rozsudkem zamítl.

[14] O náhradě nákladů tohoto řízení bylo rozhodnuto ve smyslu § 60 odst. 1 s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s. Vzhledem k tomu, že stěžovatel byl v řízení o kasační stížnosti procesně neúspěšný, právo na náhradu nákladů řízení mu nenáleží. Pokud jde o procesně úspěšného účastníka – žalovanou –, té žádné náklady v souvislosti s tímto řízením vzniknout nemohly. Nejvyšší správní soud proto rozhodl tak, že se žádnému z účastníků náhrada nákladů řízení nepřiznává.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3 s. ř. s.).

V Brně dne 31. července 2025

JUDr. Tomáš Rychlý
předseda senátu